รอง ลปง.
เลขที่รับ กร. ๒๒๔
วันที่รับ ๑๕ ส.ค. ๒๕๖๒
เวลา ๐๗.๕๐๔

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองกำกับและตรวจสอบ ส่วนกำกับและตรวจสอบ ๓ โทร. ๔๐๔๖ (ประวีณา)

ที่ ปง ๐๐๐๓.๕/ ๘ ๑ ๒ **วันที่** ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ Regional Workshop on Promoting Beneficial Ownership Transparency in Southeast Asia ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

เรียน ลปง. ผ่าน รอง ลปง.

๑. **เรื่องเดิม**

บันทึก คท. ที่ ปง ๐๐๐๘.๔/๗๓๙ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ เรื่อง การประชุมเชิงปฏิบัติการ Regional Workshop on Promoting Beneficial Ownership Transparency in Southeast Asia ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดย ลปง. ได้เห็นชอบและอนุมัติให้นายวิสิษฐ์ศักดิ์ สิงห์ขันธ์ ตำแหน่ง นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการพิเศษ สังกัด กองข่าวกรองทางการเงิน และนางสาวประวีณา ฤกษ์จรัล ตำแหน่ง นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ สังกัด กองกำกับและตรวจสอบ เดินทางไปปฏิบัติราชการเพื่อเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว ในระหว่างวันที่ ๒๑ – ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (รวมวันเดินทาง) ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

๒. **ข้อเท็จจริง**

การประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว สรุปผลได้ดังนี้

๒.๑ การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในการส่งเสริมความโปร่งใสของการระบุผู้ได้ผลประโยชน์ที่แท้จริง (Regional Workshop on Promoting Beneficial Ownership Transparency in Southeast Asia) จัดขึ้นโดยสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nation Office on Drug and Crimes - UNODC) และความริเริ่มในการติดตามทรัพย์สินคืน (The Stolen Asset Recovery Initiative - StAR) ซึ่งเป็นโครงการร่วมของ UNODC และธนาคารโลก (World Bank) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติของประเทศมาเลเซีย โดยรวบรวมผู้แทนเจ้าหน้าที่ระดับสูงด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หน่วยบังคับใช้กฎหมาย หน่วยกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินและตลาด หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และตัวแทนภาคเอกชนของประเทศสมาชิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จำนวนประมาณ ๑๔๐ คน โดยจัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๒ – ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม Park Royal กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมการประชุมเกี่ยวกับการจัดการที่เหมาะสมในการสร้างความโปร่งใสของการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคล เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตของข้าราชการระดับสูงที่ทุจริตโดยใช้นิติบุคคลที่ตนเองจัดตั้งขึ้นหรือเป็นนิติบุคคลที่ตนมีอำนาจควบคุมผ่านตัวแทน (Nominee) เป็นเครื่องมือในการฟอกเงินหรือใช้ในการกระทำความผิด

๒.๒ การประชุม...

๒.๒ การประชุมในวันแรกเป็นการอภิปราย ๓ หัวข้อ ได้แก่

(๑) ความสำคัญของการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่เกี่ยวกับการทุจริตคอรัปชั่นและการฟอกเงิน โดยผู้บรรยายจาก UNODC และความริเริ่มในการติดตามทรัพย์สินคืน (StAR) ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้

(๒) การระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีการนำเสนอประสบการณ์การสืบสวนสอบสวนของประเทศต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐใช้ตัวแทนจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อใช้ในการทุจริตได้แก่ ผู้แทนของประเทศมาเลเซียซึ่งนำเสนอกรณีศึกษาของนายนาจิบ ราซัค อดีตนายกรัฐมนตรี ประเทศอินโดนีเซียนำเสนอกรณีศึกษาของเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐในโครงการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และประเทศไทย โดยผู้แทนจากสำนักงาน ปปง. คือ นายวิสิษฐ์ศักดิ์ สิงห์ขันธ์ ได้นำเสนอประสบการณ์ในการสืบสวนสอบสวนคดีทุจริตที่มีนักการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องในโครงการบ้านเอื้ออาทร

(๓) วิธีการในการระบุผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงและการจัดการกับความท้าทายของการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงโดยผู้แทนของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย สหราชอาณาจักร ประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย และผู้แทนจากโครงการความโปร่งใสในอุตสาหกรรมสกัดทรัพยากรธรรมชาติ (Extractive Industries Transparency Initiative-EITI) ซึ่งวิธีการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของแต่ละประเทศใช้หลักการเดียวกันคือ สัดส่วนการถือหุ้นหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากนิติบุคคล ผู้ควบคุมการดำเนินการของนิติบุคคล และผู้บริหารของนิติบุคคล โดยส่วนใหญ่ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงโดยพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้นที่ร้อยละ ๒๕ ยกเว้นธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียที่ระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงจากสัดส่วนการถือหุ้นที่ร้อยละ ๒๐

สำหรับในช่วงบ่ายที่ประชุมได้แบ่งกลุ่มให้แต่ละประเทศสรุปความท้าทายและแนวทางในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงในประเทศของตนได้แก่ การให้คำนิยามตามกฎหมายของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่จดทะเบียนนิติบุคคลและการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และการเข้าถึงข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง เพื่อนำเสนอในวันที่ ๒

๒.๓ การประชุมในวันที่ ๒ เป็นการบรรยายและอภิปราย ๒ หัวข้อ ได้แก่ การอภิปรายเรื่องแนวทางจัดการที่ดีและมาตรฐานสากลเพื่อสร้างความโปร่งใสของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงโดยผู้แทนจากสหราชอาณาจักร องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development - OECD) ธนาคารโลกและความริเริ่มในการติดตามทรัพย์สินคืน (Stolen Asset Recovery Initiative - StAR) และการอภิปรายเรื่องความโปร่งใสของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และการให้คำนิยามเกี่ยวกับผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง โดยนำเสนอตัวอย่างที่แตกต่างกันของการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบ เพื่อส่งเสริมการสร้างความโปร่งใสของความเป็นเจ้าของ การควบคุมและประโยชน์ของนิติบุคคล และความสำคัญของความโปร่งใสของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตและการฟอกเงิน โดยผู้แทนจากประเทศสโลเวเกีย ประเทศมาเลเซีย และประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งแต่ละประเทศได้อธิบายถึงคำนิยาม และระบบการจัดการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของประเทศตนที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นนายทะเบียนกลางในการจดทะเบียน และตรวจสอบข้อมูลของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐใช้นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นในการกระทำความผิด

๒.๔ ที่ประชุม...

๒.๔ ที่ประชุมได้มีข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง โดยขอความร่วมมือในการดำเนินการทั้งในระดับชาติและภูมิภาค ดังนี้

(๑) การกำหนดนิยามตามกฎหมายของคำว่า ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่รวมไปถึงบุคคลธรรมดาที่เป็นเจ้าของ ผู้ควบคุมการดำเนินการของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมาย โดยควรพิจารณาลดสัดส่วนในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงจากสัดส่วนการถือหุ้นหรือสิทธิ์ในการออกเสียงให้ต่ำกว่าร้อยละ ๒๕

(๒) การกำหนดให้นิติบุคคลต้องมีข้อมูลของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่เพียงพอ เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน โดยนิติบุคคลควรแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทราบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

(๓) การกำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพ รวมถึงผู้ให้บริการจัดตั้งทรัสต์และบริษัทต้องมีการบริหารจัดการโดยคำนึงถึงการประเมินความเสี่ยง มาตรการที่จำเป็นและการพิสูจน์ทราบข้อมูลของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าและเปิดเผยการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน รวมถึงการจดทะเบียนนิติบุคคล

(๔) การจัดตั้งหน่วยงานกลางในการจดทะเบียนผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงสำหรับบริษัทที่จดทะเบียน รวมถึงมูลนิธิ ทรัสต์และห้างหุ้นส่วน

(๕) การดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐรวมถึงหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต หน่วยบังคับใช้กฎหมาย อัยการ หน่วยกำกับตรวจสอบ สรรพากร และหน่วยข่าวกรองทางการเงิน สามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมายที่เหมาะสม ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน โดยสามารถเข้าถึงได้ทางออนไลน์ในรูปแบบข้อมูลที่นำไปเปิดเผยได้

(๖) การจดทะเบียนผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงควรทำให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งมีข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของ ลักษณะและรายละเอียดของสิทธิต่างๆ ที่ผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงได้รับ

(๗) การดำเนินการให้มีการตรวจสอบและการพิสูจน์ทราบข้อมูลของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงให้มีความเหมาะสม ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งมีการกำหนดบทลงโทษผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อให้จัดเก็บข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง และให้ข้อมูลผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

(๘) การเก็บข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงทอดสุดท้ายของทรัพย์ที่มีมูลค่าสูง ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ พาหนะ งานศิลปะ และทรัพย์สินมีค่าอื่น ๆ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐรวมถึงหน่วยบังคับใช้กฎหมายสามารถเข้าถึงได้

(๙) ความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง รวมถึงการจัดให้มีรายละเอียดของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันตามกฎหมาย ตามระยะเวลาที่หน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมายร้องขอ และให้แนวทางในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง

(๑๐) การส่งเสริม...

(๑๐) การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และการติดตามข้อมูลของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงโดยสมาคมและสื่อมวลชน รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเช่น ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีสถานภาพทางการเมือง การเปิดเผยทรัพย์สินและผลประโยชน์ต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

๓. ข้อพิจารณา

การประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับภูมิภาคของ UNODC ในครั้งนี้ เป็นการประชุมที่มุ่งเน้นในการแก้ปัญหาที่สำคัญของภูมิภาค เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพของการฟอกเงิน ทั้งด้านการใช้มาตรการทางกฎหมาย และด้านประสิทธิผลของมาตรการด้านการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการระบุตัวตนของผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคล เพื่อไม่ให้ถูกนำมาใช้เป็นช่องทางในการกระทำความผิดหรือการฟอกเงินซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศอื่นๆ โดยข้อสรุปจากการประชุมข้างต้นเป็นแนวทางที่ประเทศไทยโดยสำนักงาน ปปง. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอยู่แล้ว เพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องในส่วนที่เกี่ยวกับการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงที่ตามรายงานผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวทำให้เข้าใจกระบวนการในการระบุผู้ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของประเทศอื่น ๆ และนำมาปรับใช้กับปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศทางด้านข่าวกรองทางการเงิน และการกำกับและตรวจสอบของสำนักงาน ปปง. ได้อีกทางหนึ่ง

๔. ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ประวีณา

(นางสาวประวีณา ฤกษ์จรัล)
นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ

(นายสุวิจักขณ์ ธรรมชัยพจน์)
ผู้อำนวยการกองกำกับและตรวจสอบ

- สวนบริหารงานกำกับและตรวจสอบ
- ส่วนพัฒนานโยบายการกำกับ
- ส่วนกำกับและตรวจสอบ ๓
- ส่วนตรวจสอบรายงานการทำธุรกรรม
- ส่วนตรวจสอบและคดี

ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(นายสุวิจักขณ์ ธรรมชัยพจน์)
ผอ.กส.
๑๗ ส.ค. ๒๕๖๒

-ทราบ

พล.ต.ต.
(ปรีชา เจริญสหายานนท์)
รอง ลปง.รกท.ลปง.
๑๕ ส.ค. ๒๕๖๒

รับที่ ... พิมพ์ ... ทาน ...